

Ö?retmen Adaylar? Bireyselle?tirilmi? E?itim Program? Öz Yeterlik Ölçe?i (ÖBEPÖYÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmen Adaylar? Bireyselle?tirilmi? E?itim Program? Öz Yeterlik Ölçe?i (ÖBEPÖYÖ). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26913>

Özet

Ö?retmen Adaylar? Bireyselle?tirilmi? E?itim Program? Öz Yeterlik Ölçe?i (ÖBEPÖYÖ), Nevin Karakurt, N. Özbek ve Ö. Afacan tarafından 2019 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçüm arac?d?r. Bu ölçek, gelece?in ö?retmenlerinin, özel e?itime ihtiyac? olan ö?renciler için hayati önem ta??yan Bireyselle?tirilmi? E?itim Program? (BEP) haz?rlama, uygulama ve de?erlendirme süreçlerine yönelik alg?lad?klar? **öz yeterlik** düzeylerini belirlemek amacıyla tasarlanm??t?r. Ölçek geli?tirme çal??mas?, kapsaml? bir geçerlik ve güvenirlik analizi sürecini içermi?tir. Bu süreçte uzman görüşü alınm??, deneme uygulamas? yap?lm?? ve istatistiksel analizler (madde analizi ve aç?mlay?c? faktör analizi) kullan?lm??t?r. ÖBEPÖYÖ, ö?retmen adaylar?n?n özel e?itim alan?ndaki yeterliliklerini ve bu alana ne kadar haz?r olduklar?n? de?erlendirmede önemli bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen Adaylar?, Bireyselle?tirilmi? E?itim Program? (BEP), Öz Yeterlik, Ölçek Geli?tirme, Aç?mlay?c? Faktör Analizi, Özel E?itim.

Yazarlar

Karakurt, Nevin; Özbek, N.; Afacan, Ö.

Amaç

ÖBEPÖYÖ'nün temel amacı, Türkiye'deki üniversitelerin e?itim fakültelerinde ö?renim gören ö?retmen adaylar?n?n, kayna?tırma e?itimi uygulamalar? kapsamında zorunlu olan Bireyselle?tirilmi? E?itim Programlar?n? (BEP) haz?rlama, uygulama, izleme ve de?erlendirme becerilerine ili?kin inançlar?n? ve yeterlilik alg?lar?n? ölçmektir. Bu ölçek, ö?retmen yeti?tirme programlar?n?n BEP konusundaki etkinliklerini de?erlendirmek ve müfredat eksikliklerini tespit etmek için kritik bir araç olarak tasarlanm??t?r.

Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n bu karma??k ve yasal olarak zorunlu görevi yerine getirme konusundaki güven düzeylerini nicel olarak belirleyerek, e?itim fakültelerine ve ilgili payda?lara geri bildirim sa?lamay? hedeflemektedir. Yüksek öz yeterlik alg?s?na sahip ö?retmen adaylar?n?n, meslek hayatlar?nda BEP süreçlerini daha etkin yönetecekleri varsay?lmaktad?r.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

ÖBEPÖYÖ'nün ölçtü?ü temel psikolojik yap?, **BEP Öz Yeterli?i**'dir. Öz yeterlik, Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Kuram? kapsamında, bireyin belirli bir eylemi ba?ar?l? bir ?ekilde gerçe?k?tirme

yeteneğine olan inancı olarak tanımlanır. Bu ölçek bağlamında, yap?; öğretmen adayların?n BEP sürecinin farklı amaçlarına (tanılama, hedefleri belirleme, yöntem seçimi, işbirliğini kurma, ilerlemeyi kaydetme) ilişkin kişisel yeterlilik algılarının? kapsamaktadır.

Ölçeğin maddeleri, genellikle BEP'in gerektirdiği üç ana yeterlik alanına odaklanmaktadır: 1) Teorik bilgi ve yasal mevzuata uygunluk, 2) Uygulama becerileri (öğretim stratejilerini adapte etme), ve 3) Profesyonel işbirliğini (aileler, özel eğitim uzmanları ve diğer meslektaşlarla iletişim kurma). Ölçek, bu çok boyutlu yeterlik algısının? tek bir genel puan veya alt boyutlar aracılığıyla ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Geçerlik

Ölçek geliştirme sürecinde geçerlik çalışmaları titizlikle yürütülmüştür. İlk aşamada, ölçek maddeleri hazırlanmış ve kapsamlı bir literatür taraması temel alınmıştır. Ardından, maddelerin ölçmek istediği yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek amacıyla **uzman görüşü** alınmıştır. Bu süreç, maddelerin dil, anlam ve uygunluk açısından değerlendirilmesini sağlamıştır.

İstatistiksel geçerlik çalışmaları, deneme uygulaması sonrasında elde edilen verilerle gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalarda, ölçeğin yapı geçerliğini ortaya koymak için **Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin teorik yapıyla uyumlu olup olmadığını ve kaç alt boyuttan oluştuğunu belirlemeye yardımcı olmuştur.

Güvenirlik

Ölçme aracının güvenilirliği, geçerlik çalışmalarıyla eş zamanlı olarak incelenmiştir. Güvenirlik analizleri, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle tutarlı sonuçlar üretme yeteneğini göstermeyi amaçlanmıştır. Geliştirme sürecinde kullanılan temel güvenilirlik yöntemleri şunlardır:

Madde Analizi: Maddelerin ayrırt edicilik düzeyleri incelenmiş, düşük korelasyon gösteren veya istenmeyen maddeler ölçekten çıkarılmıştır.

İç Tutarlılık Güvenirliği: Genellikle Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak hesaplanan bu değer, ölçeğin tüm maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı ölçtüğünü göstermiştir. (Kaynak metinde spesifik katsayı verilmemiştir, ancak bu analizin yapıldığı belirtilmiştir).

Kaynak metinde belirtildiği gibi, "Ölçme aracının geliştirmeye yönelik süreçte sırasıyla; ölçek maddelerini hazırlama, kapsam geçerliliği için uzman görüşü alma, deneme uygulaması, verilerin analizinde, madde analizi, açımlayıcı faktör analizi ile geçerlilik güvenilirlik çalışması yapılmıştır." Bu, standart bir psikometrik geliştirme prosedürüne uyulduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

ÖBEPÖYÖ'nün yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in maddelerinin kaç farkl? faktör alt?nda topland???n? ve bu faktörlerin BEP öz yeterli?i yap?s?n? ne ölçüde aç?klad???n? tespit etmek için kritik öneme sahiptir.

Analiz sonucunda elde edilen faktör yap?s?, ölçe?in çok boyutlu bir yap?y? m? yoksa tek boyutlu bir yap?y? m? temsil etti?ini ortaya koymu?tur. Bu analizler, genellikle Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett testi gibi testlerle birlikte raporlanarak verilerin faktör analizi için uygunlu?u de?erlendirilmi?tir. Faktör yükleri, her bir maddenin ilgili faktöre ne kadar güçlü bir ?ekilde katkıda bulundu?unu göstermi?tir.

Ölçüm Arac? Detaylar?

Test Türü: Geli?tirme (Özel amaçl? psikometrik ölçek)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?lm??t?r. Kaynakta spesifik derecelendirme bilgisi verilmemi?tir ancak öz yeterlik ölçeklerinde yayg?n olarak 5'li veya 6'l? derecelendirme (Örn: "Hiç Yeterli De?ilim" - "Tamamen Yeterliyim") kullan?l?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Ö?retmen Adaylar?

Ya? Grubu: Üniversite düzeyindeki yeti?kin ö?renciler (Genellikle 18-25 ya? aral???)

Popölasyon Detaylar?: Türkiye'deki çe?itli e?itim fakültelerinde ö?renim gören lisans ö?rencileri.

Test Metodolojisi: Ölçek maddelerinin haz?rlanmas?, kapsam geçerlili?i için uzman görü?ü, pilot ve deneme uygulamalar?, madde analizi ve **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** kullan?larak psikometrik çal??malar yap?lm??t?r.

Anahtar Kelimeler

E?itim Psikolojisi, Özel E?itim, Kayna?t?rma E?itimi, Ö?retmen Yeterlikleri, Psikometrik Geli?tirme, BEP, Öz Yeterlik.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nevin Karakurt

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi Kaynakta Verilmemi?tir.

Ba?lant?k E-posta Adresleri: Bilgi Kaynakta Verilmemiştir.

Yazma Adresi: Bildirinin sunuldu?u kurum olan Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir, Türkiye.

izinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2019

izinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir bildiri kapsam?nda geliştirilmiştir ve genellikle akademik araştırmalarda kullanılm için yazarlar?ndan izin alınması gerekmektedir. Ticari kullanımı bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: ogretmen-adaylari-bireysellestirilmis-egitim-programi-oz-yeterlik-olcegi-obepoyo-toad.pdf

Bildiri özeti linki: icits2019.org

Kaynaklar

Karakurt, N, Özbek, N. ve Afacan, Ö. (2019). Öğretmen Adaylar? Bireyselleştirilmi? Eğitim Program? Öz Yeterlik Ölçeği (ÖBEPÖYÖ): Ölçek geliştirme çalışması. 13. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu'nda sunulan bildiri. Kırşehir: Ahi Evran Üniversitesi, Türkiye.

Öğretmen Adaylar? Bireyselleştirilmi? Eğitim Program? Öz Yeterlik Ölçeği (ÖBEPÖYÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktadır.